

آینده‌اندیشی برای آینده‌نگاری اجتماعی

نویسندگان:

ریچارد اسلاتر

مارک اس. بوسی

مترجم:

مجید کمالو

عبدالرحیم پدرام

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

تهران - ۱۳۹۸

سرشناسه	اسلاتر، ریچارد، ۱۹۴۵ - م. Slaughter, Richard
عنوان و نام پدیدآور	آینده‌اندیشی برای آینده‌نگاری اجتماعی نویسندگان ریچارد اسلاتر، مارکوس بوسی؛ مترجم: مجید کمالو؛ ویراستار علمی: عبدالمجید کرامت‌زاده؛ ویراستار ادبی: صفورا بابانژاد، مهدی یوسفی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۲۸۶ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۸۸۵-۱۴-۰۰
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: Futures thinking for social foresight, 2012.
موضوع	آینده‌نگری
موضوع	Forecasting
موضوع	آینده‌نگری اجتماعی
موضوع	Social prediction
شناسه افزوده	باسی، مارکوس، ۱۹۵۸-م.
شناسه افزوده	Bussey, Marcus, ۱۹۵۸-
شناسه افزوده	دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی
رده بندی کتب	۱۵۸CB
رده بندی دیویی	۴۹۳۰۳
شماره کتابخانه ملی	۵۸۰۱۲۱۸

آینده‌اندیشی برای آینده‌نگاری اجتماعی

تألیف: ریچارد اسلاتر، مارکوس بوسی

ترجمه: مجید کمالو، عبدالرحیم پدram

ویراستار ادبی: صفورا بابانژاد، مهدی یوسفی

ویراستار علمی: محبتی بهاری

ناظر ویراستاری: امیر هوشنگ خادم‌دقیق

صفحه‌آرا: مهران غلامیان

طراح جلد: زهرا مهدوی

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۸

ناشر: انتشارات دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۳۰۰۰۰ ریال

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

انتشارات دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

نشانی انتشارات: تهران، ضلع شمالی بزرگراه شهید بابایی، بعد از اتوبان هنگام،

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی

نشانی اینترنتی:

تلفن: ۲۲۹۷۰۳۴۳

www.sndu.ac.ir

فهرست مطالب

۱۳	درباره نویسندگان
۱۷	پیشگفتار
۲۱	مقدمه
۲۵	بخش اول طرح کلی بررسی های آینده پژوهی - مفاهیم کلیدی
۲۷	سواد آینده پژوهی و آینده نگری اجتماعی
۴۲	نتیجه گیری ۱
۶۰	نتیجه گیری ۲
۷۷	بخش دوم بافتار و سایر دهها
۷۹	چهار بافتار بررسیهای آینده پژوهی
۸۹	نتیجه گیری ۳
۱۱۴	نتیجه گیری ۴
۱۲۱	بخش سوم مفاهیم آینده پژوهی و فنون آینده نگری
۱۲۳	کار با زمان
۱۴۰	نتیجه گیری ۵
۱۶۳	نتیجه گیری ۶
۱۶۹	بخش چهارم روش ها
۱۸۰	نتیجه گیری ۷
۲۴۵	بخش پنجم تفکر آینده نگرانه برای آینده نگری اجتماعی
۲۴۷	سواد آینده پژوهی و آینده نگری
۲۵۵	نتیجه گیری ۸
۲۶۸	نتیجه گیری ۹
۲۸۳	مراجع

پیشگفتار

عنوان کتاب، اندیشیدن آینده برای آینده‌نگری اجتماعی، این پیام را می‌رساند که تقویت آیندنگری فردی و استفاده از آن به عنوان سنگ بنای خلق آینده‌نگری اجتماعی به عنوان ستون ندامت مدرن بشر وظیفه همگان است. ریشه‌های این کتاب بر دو اثر دیگر تکیه دارد:

- ابزارها و فنون آیندنگری؛
- مفاهیم و ایده‌های قدرمند آیندنگری؛

اثر نخست بر برخی مفاهیم کلیدی که ابتدا در رساله دکترای من بررسی شده بود تکیه دارد. این مفاهیم سپس برای نخستین بار در کتاب هشتاد صفحه‌ای که برای دوره آموزشی کوتاه‌مدتی که در دانشگاه لنکستر، انگلستان در ۱۹۸۶ آماده شده بود جمع‌آوری شده بود. این کتاب متعاقباً در سال ۱۹۹۸ و مجدداً در سال ۲۰۰۰، بازنگرد و گسترش یافت. دومی، ریشه در نشستی دارد که در فراهمایی مطالعات آینده جهان در برنایپست در سال ۱۹۹۱ برگزار شد، زمانی که به دنبال استقبال از نشست، نسخه‌های پیش‌نویس از اسلایدها و یادداشت‌هایی که همراه آنها بود از من خواسته شد، بیش از آنچه من به‌طور متحول قادر به تهیه آن باشم. اینها به تدریج گرد هم آمد و با طیف وسیعی از مطالب مرتبط، توسط مرکز مطالعات آینده ملبورن منتشر شد.

من همواره این کتاب‌ها را به عنوان دو نیمه از آنچه که به عنوان سفره‌ای رنگارنگ از آیندنگری دنبالش بودم نگریسته‌ام. آنچه من از آن واژه مد نظرم بود این بود که در مجموع، اینجا تنوعی از نقاط آغازین فهم آینده به لحاظ عملی و مفهومی وجود داشت.

اینها به ویژه برای استفاده در مدارس مناسب بود؛ در واقع طی سالیان، بسیاری از آموزگاران در جهان بخش‌هایی از این کتاب‌ها را گرفته بودند و آنها را با برنامه‌های آموزشی تلفیق کرده بودند.

برای سالیان دراز من باور داشتم که نقاط شروع برای پرسش درباره آینده به واقع بسیار سراسر است و قابل دسترسی است. اگر ما قادر بودیم به آموزگاران و مدارس، با برخی از این مطالب مراجعه کنیم برای کودکان و جوانان آموختن و شروع یک مباحثه آینده‌نگرانه بسیار آسان‌تر بود. به لحاظ ایده‌ای، مورد اخیر زمان رشد یافته و توسعه پیدا کرده است و به ارتقای سطح سواد آینده‌نگرانه به طور کلی کمک کرده است. اینکه این امر هنوز در سطحی گسترده رخ نداده است به هیچ وجه نتیجه کمبود مادی یا بالقوه مطالعات آینده یا کاربرد آینده‌نگری نیست بلکه بیشتر از این واقعیت برمی‌خیزد که اهمیت آموزشی اندیشیدن به آینده همچنان مطلوب، گسترده شناخته نشده است، علی‌رغم تمام پژوهش‌ها و دیگر شواهدی که به وضوح ارزش آن را نشان می‌دهد. در این حین، نسل‌های آتی یک جهان بیش از حد گسترش یافته و خطرناک‌تر را به ارث می‌برند که دربردارنده ابعاد جدیدی از مخاطرات و همچنین فرصت‌های کاملاً جدیدی است.

با گذشت زمان، موضوعات آینده قد علم می‌نمایند. من به دغدغه‌های دیگری (همچون آینده‌نگری راهبردی و آینده‌های یکپارچه) رسیدم. خودم که مرا بسیار فراتر از تمرکز نخستینم بر آموزش برد. در نتیجه برخی (اما به هیچ عنوان نه همه) از مطالب در این کتاب‌ها به تدریج منسوخ شدند. گاه‌وبیگاه من درباره «نوکران آنها اندیشیده‌ام اما همچنین احساس کردم که اگر یک «ذهن تازه» مشارکت داده شود، هیچ بهبودی بیاید. راه‌هایی یافت شدند اما هر بار به ناکجا رهنمون می‌شدند.

زمانی که یک همکار پیشنهاد داد که من با مارکوس بوسی تماس بگیرم، من در آستانه رها کردن پروژه بودم. چندین سال بود که مارکوس را می‌شناختم، به کارش احترام می‌گذاشتم و حتی برخی از کارهایش را به عنوان موضوعات ویژه مجله فیوچرز^۱ منتشر

کرده بودم. هنگامی که موضوع را با او مطرح کردم، درست زمانی بود که با برنامه‌هایش خوب جور می‌شد؛ بنابراین در اواخر ۲۰۰۴ ما یکدیگر را ملاقات کردیم راجع به پروژه گفتگو کردیم و یک شیوه عملیاتی ایجاد و کار را شروع کردیم.

من از نتیجه خوشنودم. مارکوس دست بازی برای حرکت از طریق مطالب اصلی، انتخاب آنچه که او ارزشمند می‌دانست و همچنین اضافه کردن مطالب جدیدی که در حین کار در دسترس قرار می‌گرفتند داشت. او همچنین مطالب نوشتاری و دیداری جدید را جستجو می‌کرد. من به‌ویژه از والدینش، ویک^۱ و مارجری^۲ بوسی برای برخی نقاشی‌های جدید که به‌ریزه برای این اثر تهیه شد سپاسگزارم.

من همچنین می‌خواهم از سوزان لگت^۳ که دست‌نویسی بی‌سروسامان را تحویل گرفت و آن را به محصولی ارائه و به‌سازم تبدیل کرد، تشکر کنم. در آخر می‌خواهم از کوه‌وآ^۴ چن^۵ و شین-فو چن^۶، هر دو از دانش‌آموزان تامکانگ^۶ تایوان برای رساندن این پروژه به مرحله آخر تشکر کنم. علاوه بر اسشار^۷ سخا انگلیسی، آنها همچنین تولید نسخه چینی را برعهده گرفتند.

امیدوارم که چاپ جدید و تجدیدنظر شده برای نسل جدیدی از آموزگاران در سراسر دنیا مثمر ثمر واقع شود. در عوض آنها به دانش‌آموزان خود کمک خواهند کرد تا منابع الهام و قدرت خود را مطابق قلمرو آینده تعیین کنند و فهم^۸، سوا^۹ و قابلیت سطوح آینده را توسعه دهند؛ این امر از الزامات جهان بیش از پیش چالش‌برانگیز است.

1- Vic

2- Marjorie

3- Susan Leggett

4- Kuo-hua Chen

5- Chien-fu Chen

6- Tamkang University